

Üç cihetle şükür

Üç cihetle şükür; İnsan, bedenindeki her bir âza için Cenâb-ı Hakk'a yalnız bir yönden değil, üç cihetle şükretmekle mükelleftir. Birincisi, o âzanın gördüğü vazife ve insana sağladığı fayda cihetiyledir. İkincisi, o âzanın bedendeki en münasip yere konulması cihetiyledir. Üçüncüsü ise, o âzanın aynı zamanda insan için bir güzellik, bir intizam ve bir zinet olması cihetiyledir.

Gözün Yeri de Nimettir

Meselâ göz nimettir; insan onunla âlemi seyreder, yolu bulur, yüzleri tanır, kitabı okur, semaya bakar. Fakat gözün nimet oluşu sadece görmesinde değildir. Eğer gözlerimiz ayaklarımızda, sırtımızda yahut koltuk altlarımızda yaratılsaydı, görme nimeti yine var olurdu; fakat hikmet, kolaylık ve zinet kaybolurdu. Demek gözün kendisi nimet olduğu gibi, yüzde bulunması da nimet; yüzün en güzel yerine yerleştirilmesi de ayrı bir nimettir.

Elin Tertibi de Şükür İster

El nimettir; tutar, yazar, taşır, okşar, verir, alır. Fakat parmakların bugünkü sırayla dizilmesi de başlı başına bir rahmettir. Başparmak yer değiştirirse, parmaklar ters sıralansa, eklemler bugünkü ölçüsünden azıcık şaşsa, insan bir kaşığı bile rahat tutamaz, kalemi düzgün kullanamaz, düğmesini ilikleyemezdi. Demek yalnız ele değil, elin planına, parmakların tertibine, eklemlerin ölçüsüne de şükür lâzımdır.

Ayak da Rahmettir, Yerinde Oluşu da

Ayak nimettir; insan onunla yürür, koşar, mescide gider, rızkının peşine düşer. Fakat ayakların bedeninin altında yaratılması da ayrı bir hikmettir. Eğer ayaklar kolların yerinde, kollar ayakların yerinde olsaydı; insan ne zarafetle yürüyebilir ne de kolaylıkla iş görebilirdi. Beden bir nimet haritasıdır; her âza kendi yerine konulduğu için hayat kolay, intizamlı ve güzel olur.

Burun da Vazife, Yer ve Zinet Sahibidir

Burun kokular âlemine açılan bir kapıdır; güzel kokuyu alır, kötü kokudan sakındırır, nefese yol olur. Fakat burnun yüzün ortasında, ölçülü ve münasip bir şekilde yaratılması da ayrıca nimettir. Eğer burnumuz bir karış uzun olsaydı, yahut yüzün kenarında bulunsaydı, hem rahatımız bozulur hem de yüzümüzün zineti giderdi. Demek burun yalnız vazifesiyle değil, yeri ve ölçüsüyle de şükür ister.

Dilin Ölçüsü de İhsandır

Dil nimettir; konuşur, dua eder, Kur'ân okur, hakikati ifade eder. Fakat dilin ağız içinde saklı yaratılması da ayrı bir lütuftur. Eğer dil dışarıda olsaydı, insan hem konuşmakta zorlanır hem de siması güzelliğini kaybederdi. Cenâb-ı Hak dili hem vazifeye uygun yaratmış, hem yerine koymuş, hem de insanın vakarını bozmayacak şekilde gizlemiştir.

Kulağın Hikmetli Sessizliği

Kulak nimettir; sesleri işitir, kelâmı anlar, nasihati duyar. Fakat kulağın başın iki yanında bulunması da büyük bir hikmettir. Eğer kulaklar yüzde gözlerin yerinde olsaydı yahut ayakların yanında yaratılsaydı, hem işitme düzeni bozulur hem de insanın sureti garipleşirdi. Kulak yalnız duymasıyla değil, yerindeki sükûneti ve simadaki intizamıyla da nimettir.

Beden Bir Hikmet Sarayıdır

İşte insanın bedeni rastgele dizilmiş et ve kemik yığını değil; ölçüyle kurulmuş bir hikmet sarayıdır. Her âza hem vazife görür, hem en uygun yere konulmuştur, hem de insanın suretine ayrı bir güzellik katmıştır. Birinin yeri değişse, birinin ölçüsü bozuls a, birinin şekli azıcık sapsa, hayatın kolaylığı da simanın güzelliği de zedelenir.

Asıl Şükür

O hâlde insan yalnız “Gözüm var, elim var, ayağım var” diye değil; “Gözüm yerinde, elim tertipli, ayağım uygun, dilim saklı, burnum ölçülü, kulağım hikmetli” diye de şükretmelidir. Çünkü Cenâb-ı Hak bize sadece âzalar vermemiş; her birini vazifeli, yerli yerinde ve zinetli kılmıştır. Şükür de bu üç ciheti görüp, nimetin arkasındaki hikmeti okumaktır.